

C111 – ECO10

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

1 maart 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de vervroegde uittredingsregeling van aan asbest blootgestelde arbeiders uit de vezelcementsector	1
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitwerking van een definitie van het begrip 'allochtoon' en de operationalisering ervan	3
Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de arbeidssituatie van alleenstaande moeders	7

Waarnemend voorzitter: de heer Roland Van Goethem, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de vervroegde uittredingsregeling van aan asbest blootgestelde arbeiders uit de vezelcementsector

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel mijn vraag naar aanleiding van het themadebat in de Commissie voor Leefmilieu omtrent asbest, en meer bepaald naar aanleiding van een werkbezoek in het kader van dat themadebat bij de firma Eternit, die een hele tijd met asbest gewerkt heeft.

Asbest is een kankerverwekkende stof die verschillende asbestziekten kan veroorzaken. De aard van de ziekten en de risicograad voor het ontwikkelen van een asbestziekte hangt af van de aard van de gebruikte asbestsoort en van de omstandigheden waarin men wordt blootgesteld. De erkende asbestziekten zijn asbestose, longkanker en longvlieskanker.

Longkanker heeft vele oorzaken, waarvan de belangrijkste roken is. Asbestose, te vergelijken met de stoflong van de mijnwerkers, en longvlieskanker of mesothelioom daarentegen zijn ziekten waarvan men aanneemt dat zij toe te schrijven zijn aan het inademen van asbest. Zonder twijfel is de meest schrijnende ziekte longvlieskanker, vooral wegens het feit dat er momenteel geen goede behandelingsmethoden voorhanden zijn en dat de levensverwachting van de patiënt over het algemeen gering is vanaf het ogenblik van de diagnosestelling. Experts zeggen dat men vanaf de vaststelling nog ongeveer 18 tot 24 maanden te leven heeft. Het is belangrijk te weten dat de tijd tussen de eerste blootstelling en het ontstaan van de ziekte ongeveer veertig jaar bedraagt. Dat betekent dus dat mensen bij wie vandaag de diagnose van mesothelioom wordt gesteld, gemiddeld blootgesteld werden in de jaren 60, en in elk geval voor de jaren 80.

Naar aanleiding van de vroegere blootstelling aan asbest van werklieden tewerkgesteld in de asbestsector werd in 1999 een sector-cao afgesloten die het kader schiep voor de arbeiders om te kiezen voor een vervroegde uitstapregeling vanaf de leeftijd van 55 jaar. Die cao was eerst tweejaarlijks en moest telkens verlengd worden. Uiteindelijk werd de cao in juni 2005 voor onbepaalde duur vastgelegd. De modaliteiten voor de toepassing van het

sectorakkoord werden verder vastgelegd in individuele ondernemings-cao's van de betrokken bedrijven.

Bij Eternit – maar dat zal ook voor andere bedrijven het geval zijn – betekent dit dat werklieden die voor 1980 in dienst gekomen zijn, de mogelijkheid hebben om vanaf hun 55ste vervroegd uit te treden en een bijkomende vergoeding te ontvangen van de werkgever, bovenop de werkloosheidsuitkering. Die regeling loopt dus sinds enkele jaren en een aantal van de werknemers maakt daar gebruik van. Het is duidelijk dat deze regeling erop gericht is om tegemoet te komen aan de vraag van de arbeiders die in de periode voor 1980 aan asbest werden blootgesteld in omstandigheden die niet meer te vergelijken zijn met de latere werkomstandigheden. Vele van de betreffende arbeiders zijn immers al veel langer in dienst, met name van in de jaren 60 en 70. Hoewel het gelukkig niet zo is dat alle werknemers die met asbest in contact zijn gekomen, mesothelioom ontwikkelen, behoren zij toch tot een risicogroep.

Het probleem is niet de cao op zich, maar wel het feit dat werknemers die een beroep doen op de vervroegde uitstapregeling, systematisch opgeroepen worden door de diensten van de VDAB om zich opnieuw aan te bieden voor tewerkstelling. Ik heb er absoluut geen probleem mee dat 55-plussers blijvend tewerkgesteld moeten worden en dat de VDAB daar inspanningen voor doet, onder meer om de sociale zekerheid in evenwicht te kunnen houden. Ik vind het wel jammer voor deze specifieke arbeiders, die op basis van de cao vervroegd uitstappen en die in de mate van het mogelijke toch nog van hun oude dag willen genieten.

– *Mevrouw Trees Merckx-Van Goey treedt als voorzitter op.*

Sinds het Generatiepact is er ook outplacement: als arbeiders vragen om, op basis van die cao, van een vervroegde uitstapregeling te genieten, is het bedrijf verplicht om die mensen eerst outplacement aan te bieden. Wanneer het werk te zwaar wordt, gaat men dus kijken of zij geen ander werk kunnen doen vanaf hun 55ste. Ook daar heb ik absoluut geen problemen mee.

Mijnheer de minister, vindt u het normaal dat de mensen die op basis van deze cao uittreden door de VDAB worden opgeroepen voor een tewerkstelling? Wat denkt u in dat verband over outplacement? Mensen die op basis van deze cao van de uitstapregeling gebruik willen maken, zou men niet meer moeten oproepen. Ik heb het specifiek over deze groep van mensen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, als ik me de politieke opmerking mag veroorloven, vind ik het toch wel een beetje raar dat ik deze vraag krijg van iemand van de VLD-fractie. Mevrouw Guns, uw collega's jagen me voortdurend op om de 50-plussers aan te zetten om te gaan werken.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, ik wist dat u die opmerking zou maken. Ik ben een groot voorstander van het Generatiepact. Ik heb het in mijn vraag over een specifieke groep mensen die met asbest in contact zijn gekomen en waarbij de kans op longvlieskanker groot is. De duur van de ziekte is zeer kort maar ook zeer pijnlijk.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Guns, ik kon enige verwondering toch niet onderdrukken.

Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, in het kader van de actie Actief 50+ nodigt de VDAB alle werkzoekende 50-plussers die drie maanden werkloos zijn, uit voor een verplichte informatiesessie. Deze informatiesessie kan gevolgd worden bij de VDAB of bij de vakbond. De werkzoekenden hebben na deze informatiesessie, waarin hun rechten en plichten alsook hun kansen op de arbeidsmarkt worden toegelicht, de keuze om zich al dan niet verder te laten begeleiden in de 50+-club.

Bij deze keuzebepaling en bij het eventueel uittekenen van een traject zullen de 50+-consulenten van de VDAB rekening houden met de asbestoseproblematiek van de betrokken werkzoekenden. Het is immers vanzelfsprekend dat, net zoals alle werkzoekenden, de 50+-werkzoekenden met een asbestoseproblematiek die kiezen voor een 50+-club, ook naar een passende job worden begeleid, waarbij rekening wordt gehouden met hun gezondheidsproblematiek. Daarnaast ontvangen zij, net als andere werkzoekenden, via de wekelijkse matching passende vacatures waarop zij kunnen solliciteren. Bij de VDAB wordt dus wel degelijk rekening gehouden met de gezondheidssituatie.

Het federale KB tot wijziging van de artikelen 51, 52bis en 53 van het KB van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering in het kader van het Generatiepact bepaalt dat een werknemer van 45 jaar of ouder bij ontslag binnen de twee maanden na het einde van zijn arbeidsovereenkomst een outplacementbegeleiding moet aanvragen waarop hij recht heeft in toepassing van het artikel 13 van de wet van 15 september 2001. De aanvraagprocedure staat beschreven in de cao 82. Indien hij dit niet doet, wordt hij beschouwd als werkloos afhankelijker van zijn wil. Hij heeft dan een probleem.

In bepaalde gevallen moet de werknemer geen outplacement aanvragen. Dat is zo als hij niet moet ingeschreven zijn als werkzoekende en niet beschikbaar moet zijn op de arbeidsmarkt op het moment van de

aanvraag tot het verkrijgen van werkloosheidsuitkering. Het gaat dan bijvoorbeeld om iemand van 58 jaar of ouder. Ook als hij ononderbroken heeft gewerkt gedurende de twee maanden die volgen op het einde van de arbeidsovereenkomst of als hij ingeschreven is geweest in een tewerkstellingscel moet hij geen outplacement aanvragen. Dezelfde regeling geldt als hij effectief een outplacementbegeleiding heeft gevolgd.

Indien de vroegere asbestblootgestelde werknemers die gebruik maken van de speciale asbestuitstapregeling niet vallen onder een van de voorziene uitzonderingen, dan betekent dit dat ook zij wettelijk verplicht zijn om een aanvraag tot outplacementbegeleiding in te dienen. Het is de werkgever die in dat geval verplicht is om een outplacement aan te bieden. Als hij dat niet doet, moet hij een boete aan de RVA betalen. Het is vanzelfsprekend dat ook het outplacementbureau in zijn begeleiding rekening zal houden met de gezondheidskenmerken van de ontslagen werknemer. Dit alles valt onder de goede benadering van outplacement.

Tot slot dient trouwens te worden opgemerkt dat – zoals alle werkzoekenden met een medische problematiek – ook deze werkzoekenden hun arbeidsgeschiktheid kunnen laten bepalen door de RVA. Blijkt uit de controle dat ze voor 33 percent of meer arbeidsongeschikt zijn, dan staat het deze werkzoekenden vrij om al dan niet in te gaan op een begeleidingsaanbod van de VDAB.

Hieruit kan ik besluiten dat de bestaande regelgeving perfect toelaat dat die werknemers die wegens asbestose vervroegd uittreden en die wegens hun gezondheidsproblematiek niet in staat zijn om nog een andere baan te vinden, recht hebben op werkloosheidsuitkeringen of andere uitkeringen, en dat recht ook zonder meer kunnen behouden. Daarnaast laat de regelgeving sinds kort ook toe dat die werknemers die vanwege asbestose vervroegd uittreden maar die ondanks hun gezondheidsproblematiek toch nog een andere passende baan kunnen en willen vinden, daarbij recht hebben op de nodige hulp en begeleiding.

Mevrouw Guns, onze regelgeving en aanpak is genuanceerd genoeg om maatwerk toe te laten. Het is belangrijk dat outplacementkantoren maatwerk bieden. Dat is essentieel voor de kwaliteit van hun werk. We moeten daar natuurlijk ook op toezien.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, het is zeer sympathiek dat u de actie Actief 50+ en de outplacement nog eens hebt toegelicht. De mensen die van de vrijwillige uitstapregeling genieten, zijn daarom op dat moment nog niet ziek. Die cao werd afgesloten omdat men vermoedde dat de kans op longvlieskanker zeer groot is.

Ze worden niet ontslagen. Ze treden vrijwillig uit. Ziek zijn ze op dat moment niet allemaal. Als mensen van die specifieke cao gebruik maken om vrijwillig uit te treden en dus eigenlijk een soort brugpensioen aanvragen, zouden ze, omwille van de toekomstgerichtheid en de risicogroep waartoe ze behoren, vrijgesteld moeten worden van die verplichting. Er is een specifieke reden waarom die cao er gekomen is. Het werk op zich is niet meer zo zwaar als vroeger, daar gaat het dus niet om. Maar het gaat om de toekomst die ze nog voor zich hebben.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is juist. Iemand stapt vrijwillig in een uitstapingsstelsel, omdat de arbeid van die persoon potentieel een gezondheidsrisico inhoudt. Niet iedereen die uitstapt, is ziek en niet iedereen die uitstapt, zal ziek worden. Maar de mensen die uitstappen en niet ziek zijn, zijn gebonden door de algemene regeling. We laten hen uitstappen om hen een andere kans te geven. De andere kans kan zijn dat ze leven met een uitkering, maar veronderstelt ook dat ze beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. De andere kans kan zijn dat ze ander werk vinden, werk in een gezondere omgeving. Ik vind het essentieel dat iemand die uitstapt, op die leeftijd, beschikbaar is voor de arbeidsmarkt. Als u het daarmee niet eens bent, moet u eens praten met mevrouw De Ridder, die mij er voortdurend op wijst dat er voor die mensen werk moet gezocht worden en dat ze beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt. Of u moet eens praten met de heer Bart Somers, die niet nalaat om te zeggen dat we achter die mensen aan moeten zitten om hen aan het werk te zetten. Als ze niet ziek zijn, is er geen reden om dat niet te doen. Men geeft zijn werk, dat een gezondheidsrisico inhoudt op, maar dat is geen reden om niet naar ander werk te zoeken. U verschilt met mij van mening, maar vooral met uw eigen partij.

Mevrouw Dominique Guns: Het gaat over mensen die voor 1980 met asbest werkten, toen er nog zeer kwistig met asbest werd omgesprongen. Vandaag wordt er geen asbest meer gebruikt. Ook het werk is niet meer hetzelfde. Het gaat dus specifiek om die mensen die voor 1980 in contact met asbest gekomen zijn.

Ik verschil daarover niet van mening met mijn partij. Ik heb dat al duidelijk gemaakt in mijn vraagstelling. Ik vind het jammer dat het zo is voor die mensen want hun toekomst is al niet zo rooskleurig. Voor het overige ben ik er zeker voorstander van om mensen na 55 jaar tewerk te stellen en ben ik zeker voorstander van outplacement. Maar we verschillen dus van mening.

Minister Frank Vandenbroucke: Nee, we verschillen over iets niet van mening, namelijk dat men maatwerk moet leveren. Van mensen die een gezondheidsprobleem hebben, kan men niet zomaar zeggen dat ze beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt. Daarover verschillen we niet van mening. Maar iemand die vertrekt omdat de omgeving ongezond is, moet wel beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.

Mevrouw Dominique Guns: Daar zit het hem net. Die mensen vertrekken niet omdat de omgeving ongezond is. Want men maakt vandaag geen gebruik van die cao omdat het in het bedrijf wel aangenaam werken is. Maar men vertrekt omdat hun toekomst minder rooskleurig zou kunnen zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitwerking van een definitie van het begrip 'allochtoon' en de operationalisering ervan

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb op 4 mei 2006 een vraag gesteld over de noodzaak van goed cijfermateriaal over de arbeidsmarktpositie van allochtone personen met een relatief recente migratieachtergrond. Dit om een effectief beleid te kunnen voeren en het resultaat ervan te meten. Ik denk ook dat het een actuele vraag is, gelet op de discussie gisteren in de plenaire vergadering over de evenredige participatie. Het valt op dat in de toelichting bij het voorstel tot wijziging van het Participatiedecreet expliciet verwezen wordt naar de werkzaamheidsgraad van bepaalde kansengroepen, waaronder allochtonen. Daarin wordt de volgende definitie gehanteerd: "een andere nationaliteit hebben dan een van de 15 EU-landen." Dat betekent dus van voor de uitbreiding van de EU.

In uw uitgebreide antwoord van 4 mei 2006, zaten twee belangrijke zaken. U deed een suggestie van objectief criterium, met name de geschiedenis van nationaliteiten. En u gaf ook een stappenplan aan, een traject van procedures om te komen tot een hanteerbare, goede definitie die aan een aantal premissen moet beantwoorden. Het moest gaan om objectieve gegevens, de anonimiteit moest gewaarborgd zijn, het moest geaggregeerde resultaten opleveren en vertrekken van bestaande administratieve databanken. Voor die procedures verwees u naar de werkzaamheden binnen de werkgroep Vorming en Werk en naar een verder overleg met de intermediairen op de arbeidsmarkt binnen het Overlegplatform Vlaamse Arbeidsbemiddelingsbureaus.

Er is ook overleg gepleegd binnen de interministeriële conferentie Werk. Dat is een goede stap. Het is heel belangrijk dat de gewesten overleg plegen, zodat er een identieke definitie wordt gehanteerd binnen België, die kan worden getoetst door de EU. Het is immers niet al-

leen een Belgisch of Vlaams probleem: het is een probleem dat voort kan worden aangepakt in het kader van de EU.

Op 25 oktober verscheen er een verslag van de vorderingen van de werkgroep. Dat is voorgesteld op de interministeriële conferentie. Blijkbaar zijn aan die werkgroep nog bijkomende elementen gevraagd. Zo is er het opstellen van een definitie van de categorieën die het voorwerp uitmaken van sociaaleconomische monitoring. Ik neem aan dat het dan gaat over de verschillende kansengroepen, zoals mensen met een arbeidshandicap en allochtonen. Ook werd gevraagd een aantal juridische aspecten te preciseren, gekoppeld aan een ontmoeting met de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Er werd een onderzoek gevraagd naar de koppeling met bestaande administratieve databanken. Er was sprake van een voorstel voor een operationele technische benadering, met inbegrip van contacten met de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en het Nationaal Register. Er was sprake van een verdere operationalisering van de methodologie. Aan de diverse bevoegde ministers werd gevraagd om de sociale partners te consulteren.

Eind januari 2007 zou er een nieuw, definitief rapport worden overgemaakt. Het is nu 1 maart 2007. Is er nu eigenlijk al een voorstel gedaan naar aanleiding van dit overleg? Wat houdt dit voorstel concreet in? Hoe heeft men gereageerd op uw suggestie van de historische achtergrond van de nationaliteiten? Welke eventuele knelpunten bevat dit voorstel? Wordt er ook voortgewerkt met de diverse collega's? U bent immers niet alleen verantwoordelijk als het gaat over de problematiek van de participatie van mensen met een migratieachtergrond aan onze samenleving. Dit raakt vele sectoren. Hoe past dit in een breder beleidskader, bijvoorbeeld ook wat het onderwijs betreft? U bent zelf ook bevoegd voor Onderwijs, dus neem ik aan dat u dezelfde definitie zult hanteren bij Onderwijs en bij Werk. Ik had graag een stand van zaken van dit dossier.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de voorzitter, het standpunt van het Vlaams Belang ter zake is natuurlijk bekend. Wij zijn ook voorstanders van een correcte definitie van het begrip allochtoon. Wij zouden willen dat het aantal allochtonen in onze samenleving kan worden gemeten. Meten is immers weten. Onder meer in de steden is het van belang te meten hoe veel allochtonen er in bepaalde wijken wonen, om zo een effectief beleid tegen gettovorming te kunnen voeren.

Meer specifiek wat tewerkstelling betreft, menen we dat het verkeerd is het beleid ter zake te concipiëren naargelang de afkomst van de sollicitanten. Elke sollicitant zou gelijke kansen moeten krijgen, welke afkomst hij ook heeft. We weten dat heel veel allochtonen ook die mening zijn toegedaan. Ze willen niet weten van positieve

discriminatie. Ze willen geen baan krijgen omwille van hun afkomst, maar wel omdat ze bepaalde kwaliteiten hebben.

Het grootste probleem bij het tewerkstellingsbeleid voor deze categorie is dat de meeste van deze werklozen niet beschikken over een degelijke taalkennis. We moeten niet het wiel weer gaan uitvinden. In Nederland is, in opdracht van het ministerie van Economische Zaken, een onderzoek uitgevoerd om na te gaan in welke mate werkgevers rekening houden met de etnische achtergrond van sollicitanten. Dat is immers van belang bij deze retoriek. Aan het onderzoek werkten zo'n 1000 werkgevers mee. Het was dus een niet onbelangrijk onderzoek. Het ging over werkgevers die regelmatig laaggeschoold personeel aannemen. De onderzoekers geven openlijk toe dat ze er bij het begin van hun opdracht van uitgingen dat de afkomst een grote invloed zou hebben. Ze moesten echter uiteindelijk toegeven dat etniciteit slechts een marginale invloed heeft op de kans om te worden aangenomen. De relatief hoge werkloosheid is dan ook niet terug te voeren op discriminatie door de werkgevers, maar is veeleer te wijten aan elementen als de grote schooluitval – die wij ook kennen – en de gebrekkige taalkennis.

Het onderzoek toonde tevens aan dat de financiële prikkels om werkgevers aan te zetten jongeren met een zwakke positie aan te werven, een verwaarloosbaar effect hebben. Een en ander deed de christendemocratische minister van Economische Zaken concluderen dat anoniem solliciteren – een voorstel dat door een bepaalde partij naar voren wordt geschoven – waarschijnlijk onnodig is.

Mijnheer de minister, ook wij willen graag een duidelijke definitie kennen, en dat niet alleen voor bepaalde instanties en werkgeversorganisaties.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de minister, ik heb u gisteren met verve het decreet betreffende de evenredige participatie op de arbeidsmarkt horen verdedigen. In dat decreet wordt nogal eens geschermd met doelgroepen en het doelgroepenbeleid. Als ik echter de vraag van mevrouw Berx hoor, dan moet ik tot de conclusie komen dat men het binnen de meerderheid, of zelfs binnen de regering, niet eens is over de omschrijving van het begrip allochtoon. Nochtans heeft dat decreet het over allochtonen. Het wordt dus dringend tijd, al was het maar om de rechtszekerheid van uw decreet te steunen, dat we eens een goede en vaststaande definitie krijgen van dat begrip, zodat het kan worden gehanteerd in eventuele rechtspraak.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Berx, ik apprecieer de hardnekkigheid waarmee u dit probleem aankaart, want het gaat om een belangrijke kwestie. Ik ben jammer genoeg vandaag niet in staat om zoveel meer te zeggen dat bij eerdere vragen. Dat heeft te maken met stand van de werkzaamheden. Ik wil wel enkele uitgangspunten herhalen.

Wat de meetmethode in de toekomst ook zal worden, ze moet in mijn ogen voldoen aan vijf premissen. De methode moet gebaseerd zijn op een objectief gegeven, zoals dit bijvoorbeeld bij leeftijd of geslacht het geval is. Ze moet te allen tijde de anonimiteit van de betrokkene waarborgen, en kan enkel op een geaggregeerde wijze worden gerapporteerd. De methode mag mijns inziens enkel een statische finaliteit hebben. Ten slotte dient ze te vertrekken van bestaande administratieve databanken. Ik heb het gevoel dat zowel de collega's uit de Vlaamse Regering als uit andere regeringen kunnen worden overtuigd van deze uitgangspunten.

Dinsdagnamiddag was ik te gast op een colloquium georganiseerd door onder meer het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, Business and Society, de Koning Boudewijnstichting en het VBO, waarop mijn collega's Marcourt en Dupont en vertegenwoordigers van de heren Cerexhe en Vanvelthoven aanwezig waren. Ik had het gevoel dat de uitgangspunten hun werk beginnen te doen. We geraken het erover eens. Bij diegenen die wat pleinvrees hebben voor meten – volgens mij ten onrechte, maar begrijpelijk – leiden die uitgangspunten tot een zekere geruststelling.

In mijn antwoord op uw vraag van begin mei 2006 kondigde ik aan dat een werkgroep in opdracht van alle ministers van Werk gevraagd werd te onderzoeken welke methode op basis van deze premissen kan worden ontwikkeld. Hierbij wordt met bijzondere aandacht gekeken naar mijn suggestie om het objectief criterium te ontwikkelen dat ik heb genoemd “de historiek van nationaliteiten”. Dat betekent dat er wordt vertrokken van een administratief gegeven, namelijk de nationaliteit waarmee iemand is geboren, de nationaliteiten die die persoon heeft gehad en welke de ouders hadden. Er wordt dus gekeken naar een historische achtergrond die er een is van geobjectiveerde administratieve gegevens. Die methode moet toelaten om een objectieve, synthetische definitie te distilleren.

Op 25 oktober 2006 werd in het kader van een IMC Werk een eerste tussentijds verslag van de vorderingen van de werkgroep voorgesteld. Deze IMC resulteerde in een principeakkoord tussen alle ministers van Werk om de werkzaamheden verder te zetten. Aan de werkgroep werd gevraagd op basis van dit principeakkoord een aantal elementen nog nader te onderzoeken: ten eerste, het opstellen van een definitie voor de categorieën die het voorwerp van de sociaaleconomische monitoring

vormen; ten tweede, de precisering van de juridische aspecten, met inbegrip van onder meer een ontmoeting met de commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer; ten derde, onderzoeken welke eventuele bijkomende koppelingen met bestaande administratieve databanken dienen te worden gelegd; ten vierde, een voorstel doen tot een operationele technische benadering met inbegrip van contacten met de Kruispuntbank Sociale Zekerheid, het Nationaal Register, de Vereniging van Steden en Gemeenten en universiteiten bevoegd in deze materie; ten vijfde het formaliseren en verder operationaliseren van de methodologie; ten zesde wordt aan de bevoegde ministers gevraagd om binnen een af te spreken termijn hun respectieve sociale partners te consulteren aan de hand van het gemeenschappelijk voorstel en een verslag van deze consultatie te bezorgen aan de werkgroepen. Binnen de drie maanden wordt verslag uitgebracht aan de ministers.

Het definitieve rapport werd begin februari 2007 aangeboden aan de ministers van Werk. Een verdere bespreking vindt plaats op een eerstvolgende IMC waarvan de datum nog niet gekend is. Dat is wellicht een beetje een frustrerend aspect voor u in mijn antwoord. Ik had liever al kunnen zeggen op welke dag zou worden vergaderd, maar dat gaat omwille van een agenda-probleem nog niet. Dat zal ook het moment zijn waarop ik het voorstel van methode omstandig zal kunnen toelichten en dus puntsgewijs zal kunnen ingaan op elk van uw vragen. Momenteel zitten we in een tussenfase. Er is een rapport van deskundigen en we zitten in een consultatieronde met de sociale partners. We spreken daarvoor de commissie Diversiteit aan binnen de SERV. Ik wil daarna mijn conclusies op punt stellen en afwachten wat er in de IMC tot stand komt.

Ik heb eergisteren op het colloquium gezegd dat ik het bijzonder belangrijk vind dat dit federaal wordt geregeld. Het is gevoelig en ingewikkeld, maar dit moet bij uitstek leiden tot een federaal gedragen akkoord. We lopen een beetje voorop in onze werkzaamheden op dit brede domein. Met het herziene decreet op de evenredige arbeidsdeelname bijvoorbeeld lopen we voorop op de anderen. Misschien hebben we ook meer mogelijkheden om voorop te lopen, gezien onze bevoegdheden ons toelaten om een decreet goed te keuren dat niet alleen antidiscriminatie omschrijft, maar ook een actief beleid mogelijk maakt. Het feit dat we vooroplopen, maakt ook dat we misschien al wat meer hebben nagedacht over wat zo'n monitoring betekent. Ik wil mijn federale collega's en mijn collega's uit de andere regio's graag meenemen in een benadering die ons zal toelaten om de nodige monitoring tot stand te brengen. Die monitoring is inderdaad nodig om het herziene decreet echt te implementeren. Dat hebben de andere sprekers hier ook aangegeven, zonder het eens te zijn met dat decreet.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik kijk uiteraard uit naar het uiteindelijke resultaat. Ik begrijp dat het rapport klaar is. U hoeft niets inhoudelijks te vertellen, maar ik wil toch weten of er een onderdeel is met een Europese vergelijking. Ik kan me voorstellen dat men in vele Europese landen met gelijkaardige uitdagingen geconfronteerd wordt en dat men ook daar een beleid voert met het oog op de actieve participatie van allochtonen op de arbeidsmarkt.

Ik heb nog een vraag over de historiek van de nationaliteit, maar het is misschien moeilijk om daar nu al ten gronde op in te gaan. U wilt vooral de gegevens kunnen halen uit bestaande databanken en afstappen van een techniek waarbij je mensen moet bevragen. Het is inderdaad problematisch om aan de mensen zelf te vragen wat de herkomst en nationaliteit van hun ouders is. Maar dat impliceert wel dat je de nationaliteit van de ouders maar kan nagaan als we die gegevens in databanken hebben, en als de ouders zelf in België verblijven.

Dat lijkt mij moeilijk, tenzij u opnieuw gaat werken met een bevraging. Of zal het in sommige gevallen om een gecombineerde aanpak gaan? Of vindt u het pas relevant als de ouders en zelfs de grootouders ook effectief in België verblijven? Alleen dan zal het immers beantwoorden aan het criterium dat het effectief uit databanken gehaald kan worden.

Het is ten slotte nogal bizar dat we aan bedrijven zeggen dat we gaan werken met streefcijfers en plannen, terwijl er nog geen sluitende definitie van het begrip 'allochtoon' is. Ik heb de vorige keer al een bloemlezing gegeven van tal van definities. Met welke definitie werkt men nu om te bepalen wat de streefcijfers zijn? Wordt dat per bedrijf en per diversiteitsplan apart bepaald, of is er al enige vorm van uniformiteit?

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Wij kunnen alleen maar vaststellen dat er inderdaad geen duidelijke definitie bestaat. Er kan een zekere rechtsonzekerheid gehanteerd worden ten opzichte van werkgevers die kandidaat-werknemers zouden uitsluiten op basis van andere criteria dan het feit dat ze allochtoon zouden zijn.

Minister Frank Vandenbroucke: Die bezorgdheid moet er echt niet zijn. Als iemand gediscrimineerd wordt, volgt er een juridische procedure. Die procedure is niet gebaseerd op kenmerken waarbij men zich beroept op een of ander statistisch meetapparaat, want dat apparaat is per definitie anoniem te hanteren. We komen hier niet met een instrument aanzetten waar individuen bepaalde rechten uit kunnen putten voor rechtbanken. Het zou mij ten zeerste verbazen als we dergelijke ontwikkelingen zouden zien.

Ik heb gisteren in het interessante debat zeer sterk beklemtoond dat een streefcijfer vertrekt van een bottom-up filosofie: een organisatie, instelling of bedrijf definieert voor zichzelf een engagement en werkt daar naartoe. Dat houdt meteen in dat je in de huidige stand van zaken streefcijfers kunt hebben – bijvoorbeeld rond tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap of van personen van allochtone afkomst – waarbij verschillende definities gehanteerd worden. Dat kan vandaag, maar dat stelt geen enkel juridisch probleem.

Het stelt wel een beleidsprobleem omdat je dan wat onvergelijkbare zaken krijgt. Daar moeten we iets aan doen. Daarom veronderstelt het goed implementeren van het gisteren goedgekeurde decreet dat je naar één thermometer gaat, en niet naar vijftien verschillende thermometers. Maar dat gaat dus niet over rechtbanken of over administratief opgelegde maatregelen aan bedrijven. We zullen blijven spreken over cijfers die bottom-up tot stand komen. Dat is essentieel. Ik heb gisteren duidelijk gemaakt dat dat voor mij een ideale benadering is en dat ik geen betere zie. Quota zijn voor mij iets anders. Ik beschouw dat niet als de overtreffende trap van streefcijfers. Ik vind dat gewoon een ander idee, en geen goed idee. Als we die verwarring zouden maken, zou uw vraag wel pertinent worden. Maar we maken die verwarring niet.

Mevrouw Berx, uw twee vragen zijn pertinent. U verontschuldigt mij dat ik er niet echt op inga. Wat betreft uw eerste vraag, vrees ik dat we geen goede internationale vergelijkingen hebben. Ik stel voor dat mijn medewerker dat signaleert aan diegenen die de werkzaamheden volgen, zodat we, op het ogenblik dat we dit beslissen, toch een aanduiding hebben van wat er in de rest van Europa gebeurt. We kunnen daar wat verkennend onderzoek naar doen, zodat ik daar bij een volgende gelegenheid op kan antwoorden.

Uw tweede opmerking is juist. Als het via administratieve databanken moet gaan, is er een limiet op wat de historiek van de nationaliteiten kan betekenen. Er kan ook een spanning ontstaan tussen het feit dat je de historiek ver wilt doortrekken, en het feit dat je een databank wilt. Dat is juist. Ik hoop daar correcter op te kunnen antwoorden als we de precieze methodologie omlijnd hebben.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, ik zat daarnet in een andere commissie. Toch sluit ik me graag aan bij de vraag van mevrouw Berx.

Ik zou willen verwijzen naar de discussie bij de bespreking van de beleidsbrief 'Gelijke Kansen 2006-2007'. Daarin staat dat de idee van een unieke en uniforme registratiemethode voor alle beleidsdomeinen

verlaten werd. In eerste instantie zou de problematiek inzake de allochtonen worden aangepakt.

Bij de bespreking van de beleidsbrief werd er ook een motie ingediend. De registratiemethode dient zo eenvormig mogelijk te zijn. Alle kansengroepen en al het cijfermateriaal voor de verschillende beleidsdomeinen moeten vergeleken kunnen worden om een evaluatie mogelijk te maken. Op die manier kan het algemene en het specifieke beleid worden beoordeeld.

Mijnheer de minister, het is belangrijk dat we beschikken over cijfermateriaal voor personen van allochtone afkomst. Ik pleit er echter ook voor dat er aandacht wordt geschonken aan cijfergegevens van personen met een handicap. Die zijn er op dit ogenblik niet. Meten is weten. Zonder cijfermateriaal lukt dat niet.

Mijnheer de minister, personen met een handicap zijn oververtegenwoordigd in de werkloosheidsstatistieken. In vergelijking met mensen zonder handicap hebben ze vaak een laag opleidingsniveau.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mevrouw de voorzitter, vorige week heeft de OESO in Parijs een conferentie gehouden over migratie. Volgens de informatie die we daar hebben gekregen, zou in 2005 en 2006 in opdracht van de OESO een studie zijn uitgevoerd over het verschil tussen allochtone en autochtone tewerkstelling. In het omstandig rapport staat heel wat cijfermateriaal over België. Vlaanderen maakt daar nog altijd deel van uit. Misschien is het een nuttig instrument.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Stevens, ik zal rekening houden met uw opmerking. Ik ben het met u eens dat we voor elk van de domeinen afzonderlijk waarvoor we een beleid van evenredige arbeidsdeelname willen voeren, ondubbelzinnig zouden moeten kunnen registreren wat we doen. Dat geldt dus niet alleen voor elk type van kansengroep maar ook voor alle verschillende bevoegdheidsdomeinen, zoals Werk en Welzijn.

Dat is inderdaad het na te streven eindstadium. Zo ver zijn we zeker nog niet. Het decreet dat we gisteren hebben goedgekeurd, gaat over de tewerkstelling van mensen. Dat is maar één bevoegdheidsdomein. Er is nu veel gediscussieerd over het registreren van allochtonen.

Ik stel voor dat ik aan mijn medewerker opnieuw wat huiswerk mee geef. We moeten trachten een kalender op te stellen over hoe we voor die verschillende dimensies vooruitgang boeken. Het gaat dan niet alleen over allochtonen maar ook over personen met een handicap.

We moeten ook nagaan voor welk bevoegdheidsdomein we vooruitgang moeten boeken. Dat is vrij ingewikkeld. In de tabel staan dan onder andere de bevoegdheidsdomeinen. Er moet ook worden nagegaan hoe het zit met de registratie.

Mevrouw Stevens, ik weet niet of ik dat op korte termijn kan doen. Ik zal er wel werk van maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de arbeidssituatie van alleenstaande moeders

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het Steunpunt Werkgelegenheid en Vorming van de K.U. Leuven heeft over dit onderwerp een studie uitgevoerd. We hebben natuurlijk geen studie nodig om te beseffen dat er veel eenoudergezinnen in onze maatschappij zijn. Het aantal neemt ook steeds toe. Volgens cijfers uit 2002 waren slechts 65 percent van de alleenstaande moeders aan het werk. Dat is uitzonderlijk weinig. Het percentage verandert ook niet. Voor veel alleenstaande moeders loont het vaak niet om uit werken te gaan. De kosten die ze moeten maken om te gaan werken, wegen dikwijls niet op tegen de verloning die ze voor een voltijdse betrekking kunnen bekomen.

Het systeem van tijdskrediet zou een instrument moeten zijn om de combinatie tussen het werk en de zorg voor de kinderen te vergemakkelijken. Uit onderzoek blijkt nochtans dat slechts 3 percent van de alleenstaanden, voornamelijk moeders, gebruik maakt van die regeling.

Mijnheer de minister, worden er specifieke beleidsmaatregelen genomen om hieraan te verhelpen en die groep opnieuw in het arbeidsproces in te schakelen?

Mevrouw Trees Merckx: Mijnheer de minister, het probleem dat mevrouw Hoebeke signaleert, is echt wel een schrijnend probleem. Het heeft niet alleen te maken met de werkloosheidsvallen. Het blijft een punt dat er bij het zoeken naar oplossingen uiteraard eerst een analyse moet gemaakt worden. Het blijven krasse cijfers. Er zijn omvattende oplossingen nodig, die deel uitmaken van een totaalconcept. We moeten niet alleen van de gevolgen voor een alleenstaande moeder vertrekken, maar ook kijken naar het waarom. Hoe komt het dat zo weinig alleenstaande moeders werken?

Volgens een rapport van de Europese Commissie groeit in België één op acht kinderen op in een gezin waar niemand werkt. Ik weet niet of het over alleenstaanden gaat of over gezinnen met twee ouders. Een totaalconcept is dus wel belangrijk zodat we kunnen bekijken hoe we de zorg evenwichtiger kunnen verdelen en hoe we iedereen aan het werk krijgen en een kans op werk kunnen bieden. Het is ook belangrijk dat iedereen zo lang mogelijk aan het werk is in de best mogelijke omstandigheden. Regelgeving en ondersteuning van bedrijven die de combinatie van gezin en arbeid in hun bedrijfsbeleid willen mogelijk maken, moet leiden tot een evenwichtiger verdeling en kansen op de arbeidsmarkt. Het meerbanenplan richt zich op drie doelgroepen, maar vrouwen worden er niet expliciet als doelgroep beschouwd. Daardoor is het ook niet echt duidelijk wat het huidige beleid voor herintreedsters is. Vele alleenstaande moeders hebben, na een tijd thuis geweest te zijn, toch wel een actieve begeleiding nodig om terug op de arbeidsmarkt een plaats te krijgen.

Wat zijn uw voorstellen om de zorg evenwichtiger te verdelen? Wat doet de overheid voor opleiding en vorming? Wat doen we specifiek voor herintreedsters?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Hoebeke heeft een belangrijk onderwerp aangesneden, dat niet alleen verwijst naar moeilijke en soms triestige situaties, maar dat ook toeneemt in Vlaanderen en in Europa.

Tussen 1991 en 2003 groeide deze gezinsvorm met 34 procent, terwijl het aantal koppels met kinderen in deze periode met 11 procent daalde. Concreet is dit vooral een zaak van alleenstaande moeders. In Vlaanderen maken zij 7,9 procent uit van alle moeders met kinderen onder de 20 jaar. Dit is weinig in vergelijking met Wallonië, 21 procent, of Brussel, 27 procent.

Uit het onderzoek blijkt dat niet zozeer de werkgelegenheidsgraad van alleenstaande moeders verschilt van deze van samenwonende moeders. 65 procent van de alleenstaande moeders heeft immers een baan, versus 70,5 procent van de samenwonende moeders. Bij vaders is die kloof veel groter, namelijk 82 procent versus 93 procent. Wat wel zeer verschillend is, is de werkloosheidsgraad. 21 procent van de alleenstaande moeders is werkloos versus 5,6 procent van de samenwonende moeders. Bij vaders gaat het om 10 procent versus 2,2 procent. Aangezien samenwonende moeders zeer vaak een beroep kunnen doen op een ander gezinsinkomen, is het voor hen vaak makkelijker om niet beroepsactief te zijn. Een op vier van de samenwonende moeders heeft geen betalend werk en zoekt er ook niet naar. Maar een alleenstaande moeder heeft vaak geen of een onvol-

doende ander gezinsinkomen en is dus verplicht om betalend werk te verrichten of te zoeken.

Dat bij die zoektocht naar betalend werk de kost van kinderopvang een belangrijke factor is, blijkt uit de verdere analyse van het onderzoek. De werkloosheid is immers abnormaal hoog bij jonge alleenstaande moeders: een werkloosheidsgraad van 52 procent bij alleenstaande moeders tussen 18 en 24 jaar en 36,4 procent bij 25- tot 29-jarigen; indien de kinderen jonger zijn dan drie jaar bedraagt de werkloosheidsgraad 36 procent. Van zodra de kinderen ouder zijn dan 6, of de alleenstaande moeder ouder dan 30, blijkt dat haar arbeidsmarktsituatie gunstiger is dan die van samenwonende moeders. Dat is wat paradoxaal, maar dat zijn de cijfers.

U stelt voor om, met het oog op het verbeteren van hun ongunstige positie, voor jonge alleenstaande moeders met kleine kinderen het stelsel van het tijdskrediet te verbeteren, omdat dat stelsel voor alleenstaande moeders vandaag financieel onvoldoende interessant is. Daar heb ik wat bedenkingen bij. Zowel federaal als Vlaams voorzien de stelsels van het tijdskrediet en de aanmoedigingspremie in extra geld voor alleenstaande ouders. In de huidige regelgeving inzake de Vlaamse aanmoedigingspremies is bepaald dat alleenstaande werknemers en personen uit een eenoudergezin een bijkomende premie van 40 euro per maand uitgekeerd krijgen, bovenop de gewone bedragen van de aanmoedigingspremie. Eenzelfde premie wordt federaal voor deze groepen toegekend, bovenop de bedragen van het tijdskrediet.

Iemand die zo bijvoorbeeld zijn loopbaan vermindert met een vijfde, in het kader van het ouderschapsverlof, ontvangt per maand 171 euro, namelijk 116 euro van de federale overheid en 55 euro van de Vlaamse. Een alleenstaande die hetzelfde doet, ontvangt 251 euro, of 80 euro meer. Hij krijgt 40 euro meer van de federale overheid en 40 euro van de Vlaamse. Dat is een vrij omvangrijk bedrag voor een loopbaanonderbreking met een vijfde.

Op zich is dit echter niet de beste weg om jonge alleenstaande ouders met kleine kinderen aan het werk te krijgen. Zoals de studie immers zelf aantoonde, hebben heel veel van die jonge alleenstaande moeders nog geen enkele beroepservaring. Ze kunnen dus gewoon niet in het systeem van tijdskrediet instappen. Om die reden lijkt het me beter om in de kinderopvang zelf in voldoende en betaalbare plaatsen te voorzien voor alleenstaande ouders en dus de kosten van kinderopvang voor deze groep zo beperkt mogelijk te houden.

In het kader van het actieplan flexibele en occasionele opvang, dat dit jaar van start gaat, is er sprake van een aantal initiatieven gericht op deze doelgroep. Het stel-

sel van de dienstencheques wordt specifiek ingezet voor werkende alleenstaande ouders met kinderen tussen 0 en 3 jaar. Het decreet hierover werd, zoals u weet, ondertussen al door het parlement goedgekeurd. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de besluiten. Een dienstencheque zal ongeveer 6,7 euro kosten en is goed voor 1 uur kinderopvang thuis. Er wordt een sociale correctie toegepast, zodat de laagste inkomens minder betalen. Afhankelijk van het inkomensniveau bedraagt de kostprijs dan 1,67 euro of 3,35 euro. Dat lijkt me toch zeer toegankelijk. Het totale budget bedraagt 5,3 miljoen euro, wat neerkomt op ongeveer 238.500 cheques. De andere acties in het plan, zoals het inschakelen van doelgroepmedewerkers, dragen bij tot het verhogen van de occasionele opvang, wat onder meer, maar niet specifiek, alleenstaande ouders kan helpen bij onverwachte situaties. Ook niet specifiek voor alleenstaanden, maar niet onbelangrijk, is de inkomensgerelateerde prijsberekening van de opvang bij erkende kinderdagverblijven en onthaalouders.

De prijs voor een volledige dag opvang ligt momenteel tussen een minimum van 1,33 euro en een maximum van 23,75 euro. Hoeveel je betaalt, is reglementair vastgelegd en afhankelijk van het inkomen. Voor samenwonenden worden de beide inkomens gerekend. De gezins situatie – alleenstaande of met partner – speelt een rol, net als het aantal kinderen ten laste en uiteraard ook de duur van de opvang. Het is momenteel zo dat de inkomensgerelateerde bijdrage van de ouders zich beperkt tot de erkende opvang. Wat de zelfstandige opvangsector – minicrèches en zelfstandige kinderdagverblijven – betreft, gelden vandaag de marktprijzen. Ik denk dat het zeker de moeite loont om de drempels die alleenstaande ouders ondervinden, inclusief het aanbod en de prijszetting inzake kinderopvang, nader te onderzoeken en na te gaan welke extra initiatieven zinvol zijn. Ik heb die opdracht dan ook toevertrouwd aan mijn departement.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mijnheer de minister, ik heb het vermoeden dat de federale wetswijzigingen inzake echtscheidingen en het daaraan verbonden onderhoudsgeld, die categorie mensen die in moeilijkheden zullen komen, nog zal doen groeien. De duur van het huwelijk zal immers de maatstaf zijn voor het onderhoudsgeld. *(Opmerkingen van mevrouw Cathy Berx)*

We moeten een oogje in het zeil houden. Dit waren goede initiatieven, maar ik vermoed dat dit segment nog zal aangroeien. Er moeten stimulansen komen om die vrouwen aan het werk te zetten en om hen opnieuw in het arbeidscircuit te krijgen na hun huwelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
